

nopeļnit, tad juhs buhseet tās apgahdajuschi ar wisflaistato vuhru, nezenschatees tās wihreem nodot tā lelles, bet publataes teem isaudset kreetnas bhīhmes beedres, kas teem prot pret bhīhmes wehtram lihdsi jihnitees. Laimes deenas, kad wihrs peeteelofchi war pelnit, seema war sawu isgahdibū isleetot masurigo labā, un launas deenas ta buhs spehjiiga zaur to pahrwaret, ka buhs lo kreetnu mahsiijufees.

Par dahrfa augļu derigu isleetofschanu.

V.

Ja ishti labi prot rihlotees ar augļu dachadu eewahrischanu, ezukurofschanu, tad ar teem war jo brangi pelnit. Zitās semēs pastahw toti dands fabritu, kurās auglus dachadi eetaifa un tad isfubta us wifām pasaules malam. Ne tikween seemeļu semēs patehrd seemeļneeku augtus, tā ahhofus, bumbeerus, pluhmes u. t. t., bet ari tropās (karstajds semēs strehds), kur daba bagatigi swebtiig gahrdeem augteem, toti eeredf un auglām zenam samafā seemeļu semju augtus. Par tahdu ween zenu, tā mehš sche dabujam tropu — karsto semēs strehlu augtus, tā apselimus (oranschus), wis deenwidds newar dabut ahhofus, tur neleels ahhols mafā wismaf 20 lapeikas un labās ahhofu un bumbeeru sortes teel samafatas wijai augti. Tahdi redsam, ka muhsu augteem ir toti plaschs firgus. Eetaifiti augli gaisu noslehdofschās dojes un kasitēs israhdiijufees toti isturigi, kahdi tee gadeem swaigi usglabajami un drofchi suhtami, kur tilai patihlas; tā mehš dabujam scheitan no tahlās Indijas ananafus un zitus augtus, kas ilgu laitu stahwejuschi — un tomehr kad dofi taja walā, itaba pildas jauku smarſchu un auglus redsam tilpat skaitus un gahrbus, tā swaigus minu tahlaja bhimtenē. Tapat muhsu augli, kad tee labi eetaifiti, tā semenes un awenes, wehl pehž gadeem skaiti un gahrbi un falbi smarſcho tahlajds deenwidds.

Jai augtus ishti labus eetaifitu gaisu noslehdofschās dojes un kasitēs, fewischi preelſch tahlas isfuhifschanas, tad tur wajaga fabrikas eetaifes, kas atkal praſa beedroſchanos — jo tilai tahdi mehš to waresim panahli, ka sawu dahrju augtus ishti derigi eespehſim isleetot. Schahda fabrikas eetaife majakā weidā nemafatu dandf, to waretum ar augļu kaltetawu kopā eerihlot, kahdi ari wifis isnahktu wisprattiflati, jo tur nowestus augtus tad waretu tuhliu isleetot preelſch ka nu lusse wislabaki der, weſelu eetaififschanai, schelejam, waj kalteschanai. Saprotams, ka pee schahdas eetaifes un tahlālas rihzibas majadsetu ishti laba leeprateja wadibas, kas ari zitās semēs jau tahdas eetaifes ir pamatigi apstatijs un fina ishti pareifi rihlotees.

Bet tomehr ari paschu mahjās gluschi weentahrschā fainneezibā ir eespehjam augtus eewahrit un eetaifit, ka tee gadeem ilgi uſturas toti labi; bet tee naw til derigi preelſch tahlas suhtifschanas, tadehl ka mahjās, kur naw leelatas eetaifes — augtus war eetaifit tilai glahſchu, ſilla burkās, kurās ari gan war dabut pret gaisu pilnigi noslehdofschās, bet glahſchu burkās naw preelſch tahlas suhtifschanas til drofchas, jo tās war sapliski, ir smagas, un ismafā wehl deesgan dandf, salihbfinot ar bleka do-

sem, kahdās mehds fabrikās augtus eetaifit. Bleka dofes isnahkt lehti, ir weeglas un drofchas suhtifschanai. Ari pee weentahrschālas eetaifes gan waretu ar bleka dosem, kas aihlodejamas, rihlotees, bet tahdi „ta leeta“ neisnahkt til lehti un neisdoſees ari til labi tā fabrika, tadehl muhsu fainneezem eewehlamas labal ſilla burkās, kur augtus eetaifit. Weentahrschās augtu glahſes, kur iswahritas ſastes lilt eelſchā, nemafā dandf; ari tahdas, kas ar forki aihbahſchamas un tahdi dandf eeteizamakas, tās stopu leelas mafā tilai kahdas 10 kap. gabalā; turpretim no ſiprata ſilla un ar wahlu, kas pret gaisu eespehſchanos noslehdf, schahdas augtu glahſes, ap stopu leelas turpreti mafā 40 kap. gabalā. Schahdas glahſes eerihfoias swaigu augtu eetaififschanai, pee kam rihltojas tahdi: Glahſes eepreelſch tihri jaismasgā ar ſiltu uhdenu, kurā soda isfauſeis. Pehž tam glahſes ar aukstu tihru uhdenu jaisfalo. Augtus war schahdās glahſes eetaifit ar, waj pawifam bes zuktura, tomehr jafaka, ta derigati, kad leel zukturu klat; us stopa glahſes wismaf tahdu pus alus glahſi zuktura. Kad glahſe ar augteem, tā bumbeereem, ahhofieem, pluhmem waj ogam, tā semenem, awenem u. t. t. lihdsi kallam peepildita, tad jauslej tihrs, remdens uhdens wirſā, tā tās augtus apnem un tad war aistaiſit glahſi zeeti un lilt to kailā wahritees. Wislabaki, kad kailis ir ar plakanu dibinu, kur augtu glahſes war taini stahwet, kailā der wehl eelilt apalu toka behliiti, wirs kura glahſem stahwet, lai tahdi tās buhtu no leelata karstuma pasargatas; katru glahſi war ap widu apihri ar lupatu, seenu waj ſalmeem, lai neſajifitos. Glahſem wajaga buht wifām weenada leeluma, jo kailu wajaga pilbit ar uhdenu tilai til tahdu, ka tas lai sneegtos lihdsi glahſchu kalteem, tad war lilt kailu us uguns un wahlu uſlilt wirſā. Kad uhdens kailā ſahſ wahritees, tad jastatas pulſſeni, lai finatu pareifu laitu, zil ilgi wahrit. Semenēs, awenes, firſchi, jahnogas u. z. jawahra pawifam 15—20 minutes, pluhmes 30—45 minutes, bumbeeri 30—60 minutes. Kad uhdens eesahzīs wahritees, tad war tilai mehreem ugumi taitit, lai pahral ſipri newahritos, bet toti jausmonas, ka uhdens neapſtahtos wahritees. Pehž tam, kad uhdens ſinamu laitu wahrijees, kailu war aizelt no uguns un glahſes tani meerigi aihhāti lihdsi otram rihnam eelſchā, lamehr uhdens pilnigi ardhifis, tad war pahrliezinates, waj augli pareifi eewahriti, jo glahſes wahls, kas preelſch wahriſchanas stahw druslu ar kalninu, pehž pareiſas eewahriſchanas buhs ar dohi us eelſchu eelezees. Ja wahls nebuhtu us eelſchu eelihzīs, tad augli wehl naw peeteelofchi eewahriti waj ari wahls peeteelofchi neſlehdf. Tahdu augtu glahſi nedrihtit nolilt, bet ta wehl reis jawahrwahra, waj ari augli driht jaisleeto. Schahdi eetaifiti augli usglabajas toti labi un skaiti weſeli, patara labo smarſchu un garſchu, un teel ari labi samafati. Augtus schahdi eetaififschanai wajaga nemt tilai labi nogatamejuschos un ari ishti labus. Negatami waj eetrunejuschi augli schim noluhlam neder. Augtu glahſes wajaga usglabat stahmus mehſā weetā. Ka minu ſaturs labi stahw, war pahrliezinates no tam, ka glahſes wahls us eelſchu eelihzīs, ja tas zeltos us augſchu, tad jasteids pahrwahrit, tā jau augſchā teirts. Schahdās gaisu noslehdofschās augtu

glahſes gan muhsu fainneezem wisweeglati augtus eetaifit, un tee ari nepraſa tihdandf zuktura tā ſanaltās ſastes wahrot; schahdi eetaifot, tā jau teirts, war islilt pawifam bes zuktura, fewischi pluhmes schahdi eetaifitas ari bes zuktura usglabajas toti labi, ir tilpat gahrbas tā swaigas. Ari dachadas ſalnes un pahſchu augi teel schahdās glahſes eetaifiti, kahdi tos ilgu laitu usglabā tā swaigus. Fewischi zuktura ſirmi tahdās glahſes teizami uſturas, seenu wahriti tee tilpat gahrbi tā tikko no pahſtim lobiti. Swaigus ſirnis eetaifa tapat, tā par augteem teirts, peeder glahſi ar ſirneem lihdsi kallam, uſlej uhdenu wirſā, un ja grih, lai tee ishti gahrbi buhtu, tad peeder us stopa ſirni kahdas trihs tehkarotinas zuktura, tad glahſi aistaiſa zeeti ar gumijas rinki un wahlu — un teel wahritees; ſirni jawahra pusotras ſtundas, un ari jaatstahj kailā, lamehr uhdens jau gluschi isdhifis. Tahdi eetaifiti ſirni teel seemu labi samafati. Kad tilai schahdas augtu eetaifamās glahſes buhtu lehtatas, tad tās gan katrā fainneezibā buhtu toti eeteizamās. Tagad wehl tās mafā 1/2 litra (1 literis = 1/2 ſtopa leels) leela, gabalā 32 kap., 1/2 litra (apm. puſtopa) leela 35 kap., 3/4 litra leela 38 kap., litri leela 40 kap., 1 1/2 litra leela 50 kap. un 2 litri leela 55 kap. Mikalpahrdewejeem aprehfina ap 25 lihdsi 32 procentus lehtati. Rīgā tās dabujamas pee Zafſcha, kurſch tās ſanem no ahrſemem. Schis glahſes teel ſauktas par Schillera konſerwu glahſem, wirs wahla tam drufata pamahziba, tā pee wahriſchanas jarihltojas. Glahſchu isflats schahds, tā ſihmejumi rahda, ar zalotu wahlu, kurſch zeeti ſaturas pee glahſes diwahrschās malas. Schis glahſes ar gaisu noslehdofcho eetaifit noberigas preelſch wairaf gadeem, un tahdi pilnigatā fainneezibā tās ari nebis par dahrgam. Ahrſemēs tās wifai eejeenitas.

Waj nu mehš swaigus waj schahwetus, waj ari kahdi zitadi eetaifitus augtus ſagatawojam pahrdofschanai, katrā ſinā mums pahrdofschanas behi ari jabeedrojas, ja griham, ka muhsu augli tittu plaschalās aprindās eewehroti un labaki samafati; behi augtu noſuhtifschanas us Peterburgu un Maſtawu mums nepezeefschami wajadsetu wairakeem kopā beedrotees. Weedribas ſche waretu uſnemers widutaja lomū ſtarp tirgoneem leelpilſehtās un muhsu ſemtopjeem, — tā tas jau ſchagada „Mājas Weeſa“ 24. numurā aistrahdīs. Tahda rihltoſchanas buhtu pareiſa, katram par ſemi tas gruhti isdarams augtus suhtit us muhsu leelpilſehtam; ishti leelu dahju ihpafchneekem ta zita leeta, bet tā tā muhsu ſemtopji ir toti maf wifai leelu dahrju ihpafchneeki, tad teem nepezeefschani jaturas wairakeem kopā, lai buhtu labi panahkami, ka waretu wairaf pudu auglu ar reifi noſuhtit, un teem leeproteju lihdsi suhtit, lai wifis kahrigi tittu pabariis. Wislabaki jau buhtu, ja muhsu ſemtopju beedribas pahſas ſpehtu leelpilſehtās eerihlot weifatus, augtu, tā ari zitu rajſchajumu noliktawās; pee ishti kreetnas wadibas tās atneſtu ſemtopjeem leelu pelnu.

Jai eegubtum pee leelpilſehtneekem zeenibu pret muhsu augteem, tad par to toti jaruhpejas, ka tilai ishti labus

pluhſi us 12 werſis tahlo ſpehta radifschanas weetu un ſcheit ar 450 pehdu leelu uhdens ſpeedeenu dſen milſu uhdens ratus. Pehdejo ſpehts ir 29,000 ſirgu ſpehti, no luvveem 20,800 tā elektrizitate zaur 10 drahtem nonahkt 120 werſis tuhſajā San-Franziſko pilſehid un tur noder apgahmoſchanai un maſchinu bhifſchanai. Zwaitu ſpehts tur lihdsi ſchim mafajis 480 marlu (ap 220 rdt.) ſirga ſpehts par gadu, elektristo ſpehtu ſabeedriba pahrdob par 250 markam (ap 120 rdt.) ſirga ſpehtu, i. i. gandrihs pus til lehti. — Wehl dandf zitās weetas Seemet-Amerikā teel projektetas (nodomatas taitit) un buhwetas eetaifes preelſch milſigo uhdens ſpehtu isleetofschanas gan pilſechu apgahmoſchanai, gan fabritu bhifſchanai. Ka weenu no eewehrojamaſam weetam wehl waretum minet Kirni (Kearney) pilſechu Nebraska ſaſti, kur leelās Blaitē upes uhdenu pa kanakeem teel aihwaditi us 28 werſis tahlo ſpehta pahrwehriſchanas weetu un tur rada 10,000 ſirgu ſpehtus.

Ēiropa ſchini ſinā Amerikai wehl tahdu patat. Birnee ismehginojumi leelata mehra elektriflu ſpehtu aihwadit us tohtām weetam gan tita isdariti Ēiropā, Wahjijā, bet til milſigas eestahdes tā Amerikā te wehl neſaſtopam, pee kam gan pa leelakai dafai mainigs leelu uhdens krittumu trahkums. Tais Ēiropas semēs turpreti, kur uhdens krittumu netrubiſti, tā peemehram Schweizijā un Sweedrijā, ari jau ſahſ raſtees leelatas elektriflas eestahdes. Tā peem. pahſtamā leelā aluminija fabrika Neuhauſenē jau gadeem wairaf tuhlfloſchās ſirgu ſpehtus no Schaffhauſenas uhdens krittuma leeto aluminija isgatawoſchanai ar elektrizitates palihdhibu. Wehl leelatu schahdu fabritu nodomats zelt Auſtrijā, Salzburgas tuwumā. Kahda zita leelata eetaife, kas elektrizitati neleeto wis maſchinu bhifſchanai, bet kimiflu weelir isgatawoſchanai, jeb ſinatniſki teizot, elektro kimifkeem noluhkeem, ir tahda fabrika Jura ſalna-

jds, kas elektrifli isgatawo pahſhtamo dandf leetoto florſtahho kaliju (Kali chloricum, teel leelā mehra leetots pee Sweedru ſpitſchku isgatawoſchanas un tā ſlimibas dihgus nonahwejoſcha weela, peem. mutes un kalla ſtaloſchanai). Otra tahda pate fabrika usgelta Sweedrijā un leeto ſchim noluhlam 6500 ſirgu ſpehtus. Abas schis fabrikas isgatawo florſtahho kaliju ar elektrizitates palihdhibu dandf tihrafu un to peedahwā lehtati, tā kimiflās fabrikas, tā tā pehdejas driht ween buhs peespeelſas schis prezes raſchofschanu waj nu pawifam atmeſi, jeb eerihlot pehž jounās metodes. Schahdas ahtros un bhifstamas pahrwainas fewischi kimiflā induſtrijā (ruhneezibā) noteel beehi ween, tā tā pehdeja wairaf tā wifur zitur ir wajadſigi ſinatniſi ſkoloti waditaji, kas ſpehi ſelot wifseem jauncem atradumeem tilfab praſſē tā teorijā. Wehl dandf zitās weelas, kas agral kimiflā zeta bija til gruhti isgatawojamas, tagad ar elektrizitates ſpehtu lehti un labaki dabujamas un atradejeem aihween atnejuſchās leeliflu pelnu. Tā kahda Wahju fabrika 12 gadus ſlepenidā elektrifli isgatawoja ſwarigo un ahrſmeezibā nepezeefschamo jodoformu, pee tam eewiltboma wairaf tā deſmitreis leelatu pelnu tā zitās fabrikas, kas ſcho weelu isgatawoja pehž wezās kimiflās metodes. Elektriflam ſpehlam aihween lehtalam paleelot un jauncem ſwarigeem atradumeem wairotoles jadomā ka elektro kimifjai, ſchim jaunajam un ſwarigam kimiflās induſtrijas (ruhneezibas) ſahmu ſarom ſtahw preelſchā leelifla nahkoine. Ar ſcho isho aihrahbijumu te lai peeteel, jo lai waretu tuwali eepahſitees ar ſcho interefanto ſinatni, ir wajadſigas deesgan plaschas ſinaſchanas kimijā. — Sweedrijas leelos uhdens krittumus pehdeja laika ſipri ween ſahſ isleetot. Pahſtamā Zrolikhā tita krittuma ſpehtu rehſina ap 49,000 ſirgu ſpehtu leelu; 20,000 no ſcheem drihſumā buhs pee-ejami un weegli leetojami tā elektrizitate, pee kam jau nopeetni teel ſrahdats. Schis

ſpehts tiks nonemts diwās eetaifēs, katra ar 10,000 ſirgu ſpehtem, kuri dfinis 10 turbinas. No wifa uhdens ſpehta pee tam buhs eespehjam 73 procentus pahrwehrit par elektrizitati, luvu nodomats isleetot gan apgahmoſchanai, gan ratu bhifſchanai, gan kimifkeem noluhkeem. — Ari par Semijas leelā Zmatras uhdens krittuma leetoſchanu elektrizitates radifschanai un pehdejas aihwadifschanu us Peterburgu apgahmoſchanas noluhkeem beidsamā laika ſahſ runat un naw lo ſchaubitees, ka schis projekts — nodoms reis tiks isweſis.

No wifa ta redsam, ka elektrizitates gaduſimtenis tuwojas milſu ſokeem. Un til ar preelu un zeribam mehš woram ſcho jaunu laimetu ſagaidit, jo tas atnejis zilwezi wairaf laimes un ſwehtibas, tā jeb kahds zits aſinainu uſwaru un poliſtiflas waras laimets. Wifigeem uhdens ſpehli, kas lihdsi ſchim ſtahweja nowahretā un ja dandf, tad eepreezinaja zilweta azis un lita tam ſajust dabas ſpehtu maru, ſche ſaules raditee milſu ſpehli netweramu un neredjamu weidu peenehmufchi, atnems tuhlfloſcham zilwetu rotam gruhtus dabus, greeſis ratus, aihwedis mantas un zilwelus wehja ahrumā par ſemem un juhram, pahrwehritis naktis tumſdu par deenas gajſmu, ſchies un ſameenos weelas. Wifoneem leelpilſechu eedſihwotajeem wairs nebuhs jate-elpo ſamaitatais, ogu putelku pahrpilditais gais, jo kuhpoſcho un ſmirdoſcho ſturſtenu wairs nebis, bet to weetā bees drahſchu ishtis pahrwilks pilſehias un ſemes. Spehts, ſitums un gajſma buhs pehrkami par neela naudu un gandrihs par weli aihwadami ari us tahlākeem apgabaleem. Teefſchom, pehž ſimts gadeem pajaulē isſtatifees dandf zitadi, tā tagad

augstus turpu nosūstam, bet tā kā nu lai katris tikai labus augstus nosūstītu, tad arī katram par tā ražoju meem jāusleek atbilstība, jābūt dažāds labi waretu ar ma- sak usmanības rīktoes, domādams, ka gan jau pa pulku aisees. Tahda rīzība lehti war wīsem tā kaitet, ka faudejam nonehmeju ušizibu arī pret mušsu dahrja aug- leem, tāpat kā jau esam faudejuschi to ušizibu uš lineem un labību. Lai nu katram par sawu prezī ušlītu atbil- dibu, tā kā par weena neusmanību naw jozeesch wīfai fa- beedribai, tad jārihlojas tā, kā ahrsemēs, fewiſchi Seeme- Amerikā mehdi rīktoes — tur uš kaštem woj mušinam, kurās augši eepatāi, wajaga buht eedeſinatāi noſuhtitaja pilnigāi adreſei — tahdi tad katris juhtitājs ir peeſpeests uš labako rīktoes — kas nolaidisees, tas war tikt at- ſtuums no pretimnehmeem, turpretim, kas ištā labus augstus noſuhtitājs, tiks eewehrots un dabīs augstātas zenas par saweem raſkojumeem. Tahda rīzība pazeltu arī pee mums dahrſtopību un ſaženſību kreemas prezes ſa- galawoſchanā. Seeme-Amerikā, kur tirdſneežība leelīſti attīhstījuſees un par wīſu gaħdāts, ka tirgotajeem un ſem- kopjeem buhtu weegliki un weiklāki eeſpeħjams rīktoes, tur uš augšu kaštem woj mušinam tiklab ſaneħmeja tir- gotaja, kā arī noſuhtitaja ſemkopja adreſe, tam teel ſuhtīs, un no tā iſſuhtīs; tahdi tirgotajam preze teel klat pee- ſuhtita, un tad tas to iſbewis, tad ſuhia tuſſchoš traulus ſemkopim atpaſat, kurus dſeſſzetu un twaitonu waldes web atpaſat par weli, ihpaſchneekam tuwakā ſtoģiā tās tikai jaſanem. Tahdi tās paſchās kaštes, mušinās woj turwiſchi žeto woj žit reises no ſemkopja uš tirgotaju un no tirgotaja atpaſat ſemtopim, tahdi ſemkopjeem eepata- jamo traulu ſinā naw neģit iſbewumu. Bet kad mehš ſcheitan no Baltijas ſuhtitām augstus uš Peterburgu waj Maſtawu, tad gan laitam tuſſchās kaštes par weli at- paſat newebis, un to atpaſat ſuhtitachana par nauđu iſ- maſjatu wairat, neļā tās weħrtas, tabeħt mums jārihlojas tahdi, ka kaštes lai iſnaħtu lehti, kas ſabeedribā rīkto- tees labāki panahlam, kad wairat kaštes ar reisi teel pa- ſtelletas, tad buhs eeſpeħjams tās leħtāki pagatawot, ih- paſchi preeſch tām deħtūs ſagreeseħot. Kopā ſaſiſtas jau tās toti weentahreſchi, tā kā katris weentahreſchš ſtrahd- neeks tahdas ſpeħj pagatawot. Raħdām wajaga buht tahdām augšu kaštem, to war noſtatitees pee tirgotajeem, kureem kaštes ar apſelſineem, kas no deenwideem juhtitas. Preeſch katras augšu ſortes wajadsetu nemt eepata- ſchanai ſinama leeluma kaštes, žetatos augstus, kā aħbo- ſtus war līt puħru leelās, bumbeerus puħpūħra leelās kaštes; plūħmes un žitas ogas wajadsetu patat weħl maſatās, peemeħtram žeturtu un aħtonu datu puħra leeluma kaštes, tahdas nu kurām ogam labāki noder; ſtipri jaſkatas uš to, ka neſalīktu augstus tīt leelā trautā, ka tee paſchi no ſawa ſmaguma žestu, tee japatā tā, ka neſaſpreeſchās. Raħda leeluma kaštes kurās augstus eepatat, pee tā arī wajadsetu wīseem weenadi turtees, tas buhtu tiroſneeģibā par leelu atweegliņajumu, taiſni tad, ja ſawus dahrja augstus uš tahdātām pilſeħtam iſjuħtam, wajaga wīſam buht toti ſaħrtīgi noteikām, tas mums atneſis daudš la- buma. Arī muħju dahrja augšu tirdſneeģibai jāteel daudš plaſchakai, neļā tītai liħdš ſawa aprīnka pilſeħteem. Ta- gad pat augšu laitā ir muħſu leelpilſeħtās, tā Peterburgā un Maſtawā, augši daudš dahrgati tā pee mums Rīgā. Wajātās pilſeħtās ſinamīs tee ir weħl daudš leħtāki. — Waj tad nu augšu bagatūs widdš newaretu beedribas tā rīktoes, ka wīsmāſ rubendš noſuħta augstus arī uš le- latām pilſeħtam, kaut arī weħl tīt driħš newaretu tā ee- rīktoes, ka augstus, ſlaistūs un weſelus waj arī labi ee- taiſtūs, eewahrtūs un kaletetūs, waretu weħlalam laitam ušglabat, to mums gan katrā ſinā wajadsetu darit, ſažen- ſees ar ſaimneeģības eerīktojumeem, tā wīſus raſkojums waram tītai ištā leetderīgi iſleetot — tītai tur ir glah- binſch no geuħtajeem laiteem. S. Sāliſ.

Par galwoſchanu.

Muħſu pateeſee un iħſtee pamahģitāji un žeta raħditāji ir praktika — peedſiħwojumi. Bet ne iħlātrš patš war wīſu peedſiħwot, it fewiſchi teeku jautajums. Daudš- ſaħrt mums peeteel ar to, ko žiti peedſiħwojuſchi, jo no tā mehš waram ſmeltees pamahģības un iſſargatees no ſaudejumeem, ja paſcheem liħdſiģs gadījums jāpeedſiħwo. Lai gan mums jau ir daudš un daħchadu liħtumu graħ- matu, no kurām waram fewim pamahģības ſmeltees, tad tomehť domāju, ka arī ſchis rindinas nebūhs leelas. Runaſchu ſchoreiſ Ķaħdus waħrdus par galwoſchanu. Peedſiħwojumi mani mahģijūſchi, ka ſchis jautajums da- ſcham labam ir weħl deeģan neſaprotams. Galwotājs jeb galwineeks (нопычатель — Būrgje) war buht kašes, kam ir teefiba, ušneemtees peenahltumūs, t. i. kas naw ſaudejis kaut tahdas teefības, kam ir peeteelochš mantas ſaħwolkis u. t. t. Ja wairat galwotaju galwo par weenu un to paſchu paradu, tad tahdus galwotājus noſauj par „liħdšgalwotajeem“. Galwotaju peenahltumūs pahreet arī uš mantineekeem, peħj tā ſawſtarģiģa mehra, žit leela mantojuma datā katram peekriģi. Seeweetes war buht tītai tad par galwotajam, kad wīnas galwojot iſſata ſlaidreem waħrdeem, ka wīnam pa-

ſiħtams ušuentā peenahltuma (обязательство) teefiģais ſpeħš un kad wīnas atſatas no tam teefibam, kas wīnam ſchīnt ſinā liħtumiģi dotas.

Galwotāja peenahltumūs arween nobibinājas peħj ištā paradneeka peenahltuma — no wīna newar praſit leelatu ſumu, neļā paradneekam jāmatſā; ja galwotājs arī ſolījees wairat pildit, neļā iħſtenais paradneeks, tad taſſchu peħj liħtuma no wīna war praſit tītai tīt daudš, žit leels iħſte- nais paradš; ja turpretim galwotājs ušnemas maſatu pildījumu, neļā iħſtenais paradneeks, tad no wīna war tītai to praſit, ko wīnſch ušneħmees pildit.

Galwotājs atbild tītai par kapitalu un prozenteem, bet newis arī par blatus ſaudejumeem, teħrineem u. t. t., ja wīnſch par ſcheem naw fewiſchi apneħmees galwot. Nu- lepat minetais ſaſis atteeģas weenigi uš Wīdſemi; kurſeme turpretim (iħnemot Jaunjelgawu un Bauſku) galwotājs atbild neween par iħſteno paradu, bet arī par wīſam blatus praſibam, peem par ſaudejumeem, teħrineem u. t. t., protams tītai tad, ja naw žitadi norunāts un galwoſchana uš Ķaħdu noſajitu ſumu apweſchota.

Kā jau no augſchajām rindinām noſaħreſtams, tad gal- woſchana naw nekas žits, kā žaur liħgumu ušnems pee- nahltumūs, buht atbildigam par Ķaħdas treſchās perſonas paradu; taſſchu ſchī treſchā perſona, t. i. iħſtenais pa- radneeks, žaur to no ſawa parada neteel wīš atſwa- bināts.

Galwoſchanu war ušneemtees par daħchdaħchadeem para- deem: par tagadejeem, kā arī par naħſocheeem, par wīſu pilnu paradu waj arī tītai par Ķaħdu parada datu, par noteiktu, waj arī par nenoteiktu ſumu.

Kā un kur galwoſchana war notikt? Galwoſchana war notikt ar waħrdeem un ar rakſtu, pe teefas un aħrpūs teefas, bet galwoſchanas ſaturam jābuht „ģaiſchi un ſlaidri“ iſteikām. Galwoſchanu war ušneemtees arī par to, ka Ķaħda perſona iſpildis noteiktu ušdewumu, apneħ- mumoš waj peenahltumu, peem ſinamā terminā eeſtaħſees deeneſtā, ſtaħſees teefas preeſchā u. t. t. Taſſchu ſchāi liħdšģiģai galwoſchanai tītai tad ir praktiſka noſiħme, ja pee galwoſchanas ušnemschanaš noteikts, Ķaħda naudas ſuma galwotajam jāmatſā, ja apgalwotā perſona noſa- žito ušdewumu, apneħnumoš waj peenahltumu neiſpilditu. Ja tahda noſajijuma naw, tad galwotajam neneeka newar darit, kaut arī apgalwotā perſona ſawu peenahltumu ne- buħtu iſpildījuſi.

Kā jau minets, galwoſchana war notikt waj nu ar mutes waħrdeem waj arī žaur rakſtu (ar rakſtu). Tā ſauktu galwoſchanas rakſtu (поручная запись) galwotāji iħdod, ja wīni negriš ſtaħtees teefas preeſchā, bet ſawu galwoſchanu ušdot mutes waħrdeem. Schāħdam rakſtam jābuht apſtiprinatam no krepoſtnodakas waj arī no nota- rija un tītai žiwil-prahwāš wīnu war iſleetot.

Ja Ķaħds bej tuwakā preeſiħmejuma paraſta ſweſchu parada dokumentu, tad tahds paraſiſ naw uſſlatams par galwoſchanu, bet der tītai par leeģibu, ka tahds paradš teefcham paſtaħw.

Bej nulepat pahrrumateem galwojumeem weħl nereti at- gadas Ķaħda žitāda weida galwoſchana. Tā peem. pee katra pirkſchanas jeb mainiſchanas rakſtita liħguma pah- demejam jeb tai perſonai, kas kaut ko iſlaiſch no roſam, peħj liħtuma jagalwo:

- 1) par to, ka no roſam iſlaiſtā leeta waj manta naw ſweſcha, t. i. žitam peederiga, ſaģta u. t. t., waj eeħlata un tā eeģuweiģš to warēs bej Ķaħdeem kawelkeem un ſchēħreſchjeem fewim paturet;
 - 2) ka leetai waj mantai naw paſleħptas wainas, bet ka turpretim tās labās ihpaſchības, kas peeſolitas, waj uš kurām war žeret, pateeſi ir un paſtaħw.
- Schāħds galwoſchanas peenahltumūs arī pat tad jāiſpilda, kad liħguma rakſtā par to nekas ſlaidri naw minets. Bet kas wiſpahrtīgi uš galwoſchanu atteeģas, tad wajaga buht toti apdomīgam un nekad neģalwot, ja naw ſtingri pahrlēeģinājees, ka wajadſības gadījumā eeſpeħš wīſu iſ- pildit. Kr. — de.

No eelſchſemes.

a) Waldības leetas.

Pee Wīdſemes gubernatora par weģako eeredni ſe- wiſchkeem ušdewumeem eeģeļš baronš Freytagš-Voring- hovens. (W. W.)

Apbalwoti ar pee Staņiſlawa lentes uš kruħtim neħ- ſojamām ſudraba medalam par uſģiħtīģu deenāſtu ſeloſchēe pagasta weģakee: Saules — Peters Sehmeeks, Braſla- was — Jāħnis Blumberģis, Rengeņu — Karliš Bur- malis, Liſdeneš — Peters Mennels, Rengeņu pagasta weģakā palihģš — Jāħnis Bembers; pagastu ſtriħmeeri: Mopāſchu — Maħriņſch Weeſis, Mores — Karliš Ģai- liuš, Raſtranu — Jāħnis Romānš; Burtneeku mahģitaja pagasta weģalāis Jāħnis Oſoliņſch apbalwots ar pee An- nāš lenies uš kruħtim neħſajamū ſudraba medalu. (W. G. A.)

Riģas walſtbanķas kantora eſſetutors Pawiļš Rudakowš par 45 g. ilģu aſģinīģu deenāſta darbību ap- balwots ar aſģinības ſiħmi; tāpat arī Kurſemes gubernas

lameral-palatas pahrwaldneeks Wladimirš Odingowš par 50 g. neapwainotu deenāſtu.

Par Wīdſemes gubernatora kanģelejas direktora jaunako palihģu eeģeļš kol. aſeģors Schenſchins.

Limbaſchu paſta-telegraſa kantora preeſchneeka pa- liħģš Hoſmanis eeģeļš par Grobinas paſta-telegraſa no- dakas preeſchneeku.

Par Wīdſemes gubernas waldes darbweidi apſtipri- nāts Markš Polāts.

Par Waļķas aprīnka 2. eeģiħna ſemneeku leetu lomījaru eeģeļš Riķita Ģauſcha.

Pahrgroģiģas Riģas paſta-telegraſa ap- gabalā. Anata peenemti: Roſe un Meiners par IV. ſchķiras eeredneem Jelgawas paſta-telegraſa kantori; Ro- galowš par IV. ſchķiras eeredni Riģas telegraſa kantori; eeģeļti: Tſchernowas paſta nodakas preeſchneeks Broģings par IV. ſchķiras eeredni Jelgawas paſta-telegraſa kantori, Seemeļš par V. ſchķiras eeredni Riģas telegraſa kantori, Walters un Kuſchewiſchš par VI. ſchķiras eeredneem, pirmāis Riģas un otris Jelgawas telegraſa kantordš. (W. W.)

Kurſemes gubernas waldes kanģeliſtš Schoidiķš eeģeļš par darbweſcha palihģu.

Remtenes paſta-telegraſa nodakas eerednis Brunow- iſis pahŗģeļš uš Romeskalnu. (W. W.)

Tufuma žetuma nodakas direktoram Eichbergim Wi- ſchēħliģi dahwata Staņiſlawa lenti pee kruħtim neħſajama ſudraba medala ar uſrakſtu: „Par uſģiħtību“. (W. W.)

Jelgawas paſta-telegraſa kantora eerednis Weeſiš pahŗģeļš uš Remtenes paſta-telegraſa kantori. (W. W.)

Leepajas walſiſ banķas nodakas graħmatweſcha pa- liħģš Sigmundš uš paſcha liħguma atlaiķš no amata. (R. G. A.)

Leepajas apgabala teefas ſekretarš Joſowiģš paug- ſināts par titular-padomneeku. (R. G. A.)

b) Baltijas notikumi.

Baltijas domenu waldes jaunais pahrwaldneeks kņaiſ Weſchſchēħerſtiš ušneħmiš ſawas amata dariſchanas. (R. W.)

Wīdſemes Konſſtorija ſawu ſcha gada rubens ju- rīdību eeģaħš 26. oktobri, kurā deenā arī eeģaħſees mah- ğitoju amatu kandidātu eſkamenī.

No Alderkaſcheem. Waģaħjuſchi jau Ķaħdi ſeſchi gadi, lameħť ſche nobibināģas Alderkaſchu-Blāteres-Taunupes labd. beedriba, kura liħdš ſchīni wīſā nowadā ar ſekmeem ſtrahdajuſi un arween bliģu iſchallatā un roſģatā beedriba wīſā Wadaleenas draudſē. Pirmo reiģ tai bija jāpeedſiħ- wo leels ſaudejums un ſlumjas, kad peeſeſchi dabujām weħti, ka weens no wīnas bibinatajeem — Jāħniš Paķalneetiš — žaur aħtru noħwi ſchķiħrees uš muħ- ſhiģu, ſaldu atduſu. Japeemin, ka Ogres pagasta ploſas niſnā ſlimība „weħdera guta“ un ar ſcho ſlimību arī nelaiķiſ ſchķiħrās no mums.

Wīhtāis oiģģaģeiģš nebija tītai ween ſchis beedribas dibinataģis, bet arī paſtaħwiģš preeſchneeģības loģeļš un peħģeģdš gaddš kaſeeris, bej tā arī otro laħģu iħſetru pagastu teefas preeſchſchēħdetājs. Žour ſawu leħnīģu, taiſ- niģu un peemihģiģu dabu tas katram bija miħſch un preeſchſiħmiģš žilweļš pilnā waħrda ſinā, tabeħť arī 18. auguſtā, kad to guldināja weħšā ſemes ſhepi Ogres ka- peħtā, lai gan laiķš bija ſliķts un druħms, tomehť bija ſanaħtuſchi daudš kaudis pawadit ilģi neaħſmieħlamo Jāħni Paķalneeti. Peħj ſkolotaja Blumberģa Ķģa Ķeņiģas lapa runas atſtaneja minetaš beedribas jautā kora ſeħru dſeeģma. Peħj tās ſetoja beedribas preeſchneeka atwadischanāš runa un daſchās žitas, kuru ſaħpbrīħſchdš koriš nodſeeģaja pa dſeeģainai. Peħģiģi tā nelaiķa tuwakāis amata beedriš rakſiwēdiš J. Krodeta Ķģš. Ķeņiģdš waħrdōš atwadidamees nolita uš lapa kopinas lawru wainagu. Salda duſa tew miħtāis, kre- taināis darba beedri! Jau jāħniš.

No Weģ-Gulbenes. Schinis deenāš pee mums bija uſliħģiģis Ķaħds „Lumediņu raħditāģš“. Tahdi ap- žeemo muħš gandriģi il gabus, jo wīni ſin, ka weeteģā wīni iſ reises atrod ſitū weetiņu. Un ir jau arī teefa, waj tad lai Weģ-Gulbenes inteligenģe neprot mahſtu žeeuit! Teatri, konģerti un žiti tamliħģiģi iſriħtoģumi mums pawiſam ſweſchi: tee muħſu inteligenģes aģiģ wīſu ſawu noſiħmi jau ſen ſaudejuſchi. Bet ja uſliħģiģi Ķaħds burģju mahſklas reprezentānis, tad kroģa ſaħlē mari dabut redſet waj wīſu weeteģo inteligenģi, kas ar „ſweħſiwi- niģu“ ſeħd un ar leelako aiģģraħbitu noluhģtoģas tā atrobats lauſa ſawus laulus, tā ſkeļets dauģa pa galda wīſu, tā peeģu minutu loiķā no graudeem teel žepurē iģģepta buķta un tamliħģiģdš briħnumdš un gudriģdš.

Minetais „kultūrtrāģeģš“ peħj trim iſraħdem aiģģaģja. Žereģim, ka weeteģai inteligenģei par preeku wīnſch waj arī Ķaħds žits wīna koleģis — beedriš driħsumā atkal apžeemoš Weģ-Gulbeni un weeteģā kroģā paſneeģš atkal mahſklas draugeem peemeħriģu haudījumu. X. X.

Reizara un Reizarenes portrejas un dažas citas bildes jau nopirkts un būs izstādē tikai wairs labdu nedēļu. Izstāde willeks labdas triks nedēļas, katris to war apmeklet bē e e e j a s m a k s a s, ta atwehrtā taru beenu no pulksten 11—5 pehž pusdeenas. Māhtklas zēnitaji tur atradis deesgan daudf patihlama, tadeht filti eeteizam scho izstādi apmeklet.

Jurjewas Kreemu laikrakstu „Bibaltiski Bistot“, tā „Now. Wrem.“ sino, pahželschot us Rīgu.

Sleptawiba. 19. augustā atrada Schreienbuschā, Roserowfa mahjā, 35 gadus wežo Dwinflas aprinka semneeku Fedoru Bogdanowu, jawā gultā nomiruschu. Wina lihbeemihmeeze Feodosja Fedorowa atfinās, ka wina Bogdanowu, kuresch scho gribejis nogalinat, atgainadamās nonahwejuš; jihnidamās schi wina pahžephejuš, apmetuš tam filnu ap kalu un to noschnauguš. Fedorowu apzeitināja.

Relaimes atgadījumš. Gāusermana galbneeku darbnizā, Rūhpnēesibas eelā Nr. 5, 23. augustā 28 gadus wežais strahdneeks Johnis Spinde strahdadams aif neufmanibas eegruhda rotu mašhinas kēmmu ratā, pee lam rola lojitawā tika eewainota un Spinde bija janofuhja us slinnizu.

Cewainofchana. Aulefshotaju beedribas stādš, us 2. Ganibu dambja, 25. augustā starp stakku purisheem izzehlās laufchanaš, pee lam weenam no teem, Zwanam Schuber, ar dšelsdāfcham eewainoja azi, kadeht Schuberu nofuhitja us Dr. Schwartza kliniku. (R. P. P. A.)

Rugueeziba.

Sinas par Latweefchu fugeem. Betania, kapt. Behrfinsch, no Hamburgas braudams, 17. augustā nonahjis Parā (Brafilijā). Aldebaran, kapt. Landmans, no Middlesbro fahls lahbinu wedsams, 13. aug. fahneedšis Trangsundu, tur eenems lahbinu us Thames. Johanna Ziana, kapt. Kirfhteins, 17. aug. strandejis pee Papenwic. Wladimir, kapt. Baumans, 21. juliā no Rīgas ifeedams, 15. aug. fahneedšis Shields, tur eenems lahbinu us Rīgu. Europa, kapt. Reinwalds, 15. aug. isgahjis no Peterburgas us Firth of Forth. Matheus, kapt. Rugeneeks, 14. aug. bijis gataws ifeet no Wexford us Lisabonu, tur eenems forku malku us Rīgu. Martha Maria, kapt. Muišchuls, 19. aug. bijis gataws dotees zētā no Wisbeach us Danstu, tur eenems lotu lahbinu us Bristol. Jakob, kapt. Dsolinsch 7. aug. isgahjis no Arfangelstas us Grangemonth. August, kapt. Kongs, no 1. aug. zētā no Arfangelstas us Bridgewater un Pollux, kapt. Snifers, 5. aug. isgahjis no Arfangelstas us Plymouth. Lucinde, kapt. Rusmans, 15. jul. no Rīgas ifeedams, 13. aug. fahneedšis Calais. Banga, kapt. Wistols, no Arfangelstas eedams, 14. aug. nonahjis Alfoā. Paulus, kapt. Tschullfiens, 14. aug. isgahjis no Grangemonth us Rīgu un tai pašchā deenā Anna Victoria, kapt. Mufitants, pojees no Newcafile us Rīgu. Ugunzeems, kapt. Puhlinsch, 15. jul. Rīgu atstahdams, 17. aug. gahjis Deal garam un dewees tahlat us St. Serwan. Otto von Salis, kapt. Leizits, 15. aug. isgahjis no Wones us Peterburgu. Lucas, kapt. Krohns, 16. aug. atstahjis Londonu, us Rīgu nahdams. Alexander, kapt. ? no Narwas braudams, 13. aug. fahneedšis Methili. (B. W.)

No ahrsemem.

Franzija. Karsch Madagastaras falā pret Howaseem Frantscheem prafa leelus upurus. No tautas weetneeku nama atwehletee 65 milj. frantu (ap 25 milj. rbt.) jau sen idoti. Dšird, ka Frantschu waldbiba tautas weetneeku namā atfal peeprahfshot 40 milj. frantu (ap 15 milj. rbt.) kara wajasibam Madagastarā.

— Nejen (24. augustā p. w. ft.) us brahtu Roifchildu bankas nama trepem apzeitinats lahds zilweks taisni tai brihdi, kad tas gribejis aifdehfinat lahdu sprahgtofchu bumbu. Saundaris pehž tam sweeda bumbu semē, bet ta nefrahga. Apzeitinatais ifkatas pehž anarkista Bawela, kuresch isbarija sprahdseenu Parises Madaleenes hafnizā. Winsch atfinās par anarkistu un apgalwoja, ka bumbu pais pagatawojis. Bumbu, kūrā atrodas florkahbais kalije, ismeklejšot tuwati.

Italija. Dauschu prahji Sizilijā stipri usbudinai. Apstahkti, tā „Wald. Wehtn.“ lasam, neapstahschami. Seme Sizilijā peeder nedauf bagatneekem — muifchneekem. Daudis ar to naw meerā un prafa pahrgroffjumus. Semneeki Buleri pilsehtas tuwumā aifdehfinaja muifchu un idālijā wifu senti sawā starpā. Waldiba turp aifjuhitija saldatus, kas atnehma femneekem ar wari eeguhto femi un to atfal atdewa winas agralam ihpafschneekam. Sedshwotaji juhtās toti nedrojši pat pilsehtu tuwumā. Nejen laupitaju bari usbruta dilifchansam, kas dewās no Palermas us Willagraziju. Dilifchansā atredās 22 pasafscheri. Dāfchi no teem fahla schant un laupitaji galu galā aiflaidās lapās. Sewehrojot daudfās aplaupifchanas, kas noteel Italijā, zeram, ka nebuhs nemeetā Italefchu laupitaju tehlojumš.

Spanija. Kubas falā pee San Indio notikufe kauja starp Spanefchu saldateem un dumpineekem. Dumpineeki, lahdi 3500 wihri, Malaoš wadiba lahwwufchees duhšhigi, bet tikufchi salauti.

Serbijas karalim Biarizā draudejuschas nopeetnas dšihwibas breesmas. Karalis, tā telegrafs sino, peldejees ar sawu abjutantu, meefas ahrstu un peldu meistaru, kad uhdens juhēa peepeschi pazehlees un aifrahwis lihds karali un peldu meistaru. Karalis gan peldedams iglahbees, bet peldu meistars noslihžis.

Turzija netahrtibas un nemeeri nemoj neapflust, bet gan pehdeja laika peenemas. Tee gan schad tad us laizinu aprimti, bet tad peepeschi atkal no jauna usleesmo. Turzija ir tā wiltigs wulkans (uguns wehweju kalns), kas dahšds laimēds ir meerigs, tā tā ta nepafinejam jabomā, ka tas us muifschigeem laifeem aplufšs, tikai tahdas domas teel isgahfinatas zaur peepescheem jauneem lahwas ismetumeem un semes rihbeeneem, kas leezina, ka kalna eefschēne wehl darbojas breesnigi spehti, kwi gan pa galweno krateri (zaurumu) raida lahmu u. t. t. us augfchu, gan ari rada zitus sohnu kraterus Tamlihdfigi tas ari ir Turzija. Nemeeri Makedonijā wehl naw aprimuschi, kad jau schur tur atfal dširdams par jauneem nemeereem. Wifur ruhgt. Nejen, tā telegrafs sino, 17. Armenu laupitaji Remachā (Armenijā) usbrutuschi wirtsleitenantam Reschidam, nonahwejuschi weenu serfchantu, eewainojuschji weenu webeju un nolaupijuschji 300 litrus (ap 120 rbt.). Laupitaju guhstifchanaif isfuhitee saldati nonahweja 4 laupitajus, eewainoja weenu un apzeitinaja trihs. Laupitaji eewainoja 2 wircneelus un 3 saldatus.

Japana. Japaneem Formosas salu eenemot robas leeli kawekti un geuhumi. Sedshwotaji no Kineefcheem usflubinai, eenemfchanaif turas firdigi pretim. Nejen Tohofanas (Semet-Formosā) tuwumā starp Japaneem un tā behweteem melnarodsneekem iszehlās fihwa kauja, kūrā Japaneefcheem krita 600 karewiji. Japaneefchi, kwi bija eewilinai lamatās — kaujai nenoderigā weelā, tika salauti un atfisti atpatak. Atlahpjotees Japani zētā nodedshinajuschji wifas mahjas, nolahwwufchi wihrus, seewas un behrnus.

Italijas laupitaji.

Romantiffo laupitaju stohru zeenitajeem naw eemesla fuhrotees, ka muifhu laifds scho waronu aprakftitajeem truhstu dšihwu peemehru, jo laupitaju paradije — Italija — wehl arween kultimē — aude jaunus tumfšbas lahbus. Laupitaju darbiba, par spihii wifam atihstibas laimmetam un 19. gadufimtena beigam, wehl arween pastahw un jet. Gan dahča pehdeja gadufimtena zetorfchana waldbiba kreetni puhlejufes, scho zilwezes nesahli isfkauf un wairak nelā weenu reisi pasaulēi flati pawehstijuf, ka nupat pehdejais laupitajs sehdoi drofchds muhrds, tomehr wehtijums arween israhbijees pahragris. Ari Krispis, tagadejais Italijas waldbibas waditajs, wairak reijas mehginajis parahdit sawu spehju, taischu selmes bijufchās ne-eewehrojamas. Un wehl tā par brihnumu — taisni pehdejds gaddš, tā tad Krispi atjaunoiā kundfibas laika, Italijas laupitaju buhšchona leelas it tā no jauna peenehmufes, atdshwojusēs. Italeetis Szijijs Sighele, labs tautas dšihwes pafinejs, par scho „tautas amatu“ muifhu deenās lahdam Frantschu schurnolam eefuhitijis interesantu aprakftu, kuru iswolkumā pajneedšam ari saweem lohtajeem.

Ari Sighele meerina laupitaju romantikas zeenitajus, ka „Fra Diavolo“ pehžnahzeji wehl ilgi neifmirfshot. „Brigantadschija“ (laupitaju rihjiba) naw ne nobeigto, nedš ari eet us beigam, drihjal gan otradi. Starpiba tikai ta, ka laupitaji, peefleenotees laika garam, fabeedrojuschees nedaufšās, bet plahšās weentopejās fabeedribās. Schobrihd us Italijas zeeffemes fastopami tikai trihs laupitaju wadoni, tā fakot aktiwā deenahā. Tiburzjis, Ziorawantijis un Anfuinjis. Taischu schēe woroni ir ahrlahrteji darbigi un war „wajadfigā gadijumā“ sawus spehkus pawairot, tā tā trihs spehji ispidit diwidefmitu darifchanas. Tiburzjis, fahkis par Lamonas wentuli, ir wehrihu dšinejs is Berelles aplaimes pee Witerbo, Romas prowincē. Winsch dšinās 1847. gadā un 25 gadus wežs deht usbrufschanas, laupifchanas un sleplawibas noteefats us wifu muifchu us galeerem.“ Pehž diweem gadeem (1874. g.) winam laimejās no Torneo-Tarlwinijas fahls taktuwem isnukt un no tā laika wina nelad wairs naw eefpehjuschi faguhstii. Mārijas kruhmōš, purnōš un ponahšās, kur tikai reiser dširdama mefcha sirgu spraufschana un aulefchofschana, winsch juhtas drofchs no wifem wajatajeem un fimejas par weentefigo woldibu, kura pret wina iltais guhstifchanas pawehles — lihds schim tahdās ilaifstas pawifam 17 — un iffola 10,000 litru (ap 3800 rbt.) tam, kas to nodod teefam. Labakas ihpafschanas pehž mums Mārija, Tiburzija ufturas weeta,

*) Fra Diavolo (weina brahle) — isdaufsinats Italefchu laupitaju wircneeks, dš. 1760. g., miris 1806. g. Wina flawē tā pahgalwigu, pasafaini iswehzigu un drofchfirdigu laupitaju, ihfu romana waironi. Par wina farafstii wairak romantifski fahsi, teatra lugas, dšejjumi u. t. t.

**) Galeera — aizu lufis, us kura sehdeekem wehgi un nosedšneeki weens pee otra peekalti seddem.

pahris wahredeem jaisheho. Par Māriju sawu semu, beefu flū ar ne daudf flajumineem, neifpehtu un ari neifpehtanu, ar daudf alam, gramam, diškeem un besdibeneem. Tiburzjis, kuresch wifus flā fluhrus un malas pahfist us smalkato, dšihwo scheit tā no pafales juhēas wisapfahri eeflehgiā falā, drofchs, bē jēb lahdam behdam. Apfahrtnes semneeki, kureem neufwahf ir ne domas wina nodot, to wehl wifadi pahalsta, nes winam maifi, wihnu, tabaku un pafahla winam kad polizija nodomajuf Mārijā farihhot laupitaju medibas. Ar wahrdū solot, semneeki ir wina lutinataji un drofchibas fargi, kuras prefekts un polizijiti sawā weentefibā eedomā par wina wajatajeem. No augfchējam rindinam naw jaspreefch, ka schis laupitajs pahfahwigi gut sawā midfeni un gaelaikojas. Tiburzjis beefchi ween eet us Romu, kur winsch ihpreezajas tā leelsfungs; winsch pat zefojis pa ahrjenem. Tiburzjis ir bagats; winam omufigā garā japatehē wairak tuhtstofchu litru (1 litr = 1 frankam = apm. 38 kap.) gada eenahkumu. Sawu dšihwes weidu winsch jau pirms lahda laika eewehrojami pahrgroffjis. Sleplawibas, usbrukumi ar eelauifchanoš un fahdhibas ar eerotfcheem rolās winam bē fchaubam israhbijufchees par nowzejufcheem un rupjeem (!) lihdsfekteem weeglai mantas eeguhfchanaif. Winsch spehjis isgudrot ko labaku. Winsch wairs nefog un nenolauj; winsch turpreim eedshwotajeem leel malfat femifchklus d r o f c h i b a s n o d o l k u s. Winsch it ifwehigi pehž apfahfkeem prot usfikt nodofkus. Apfahrtines mafu un leelu semes gobalu ihpafschneeki winam it mehneschus lahrtigi samafšā noteiktu nodotli, weens mafat, otris wairak — katris pehž sawa mantas stahwolta; no weena weeniga bagata semtura winsch igadus sanem 4000 litru (ap 1520 rbt.) Pret scho nodolki Tiburzjis galwo par ihpafschneela dšihwibas un mantas drofchibu. Rahadfigee kaurini, kureem peetrufht wafjes kumofina, sin atraft Tiburiju, kuresch teem pafneedš nauds, kuras tam arween papilnam pee rolas. Rahdu laiku atpatak Witerbo karaliflais adwolats isfehzees, ka no tā laika, kopsch Tiburzjis tur ufturotees, behdibu un nofeegumu flais wina eejirktu stipri pamafinajees. Rā tas eefpehjamš? — Jau Tiburzija lahthuhime ween wifus zitus laundarus atbaida. Tee ne-eedroffchinajas isdarit lahdu fahdhibu, nodedshinat ehku, jēb ari ar eerotfcheem rolās lahdam usbrukt, jo wini fina, ka Tiburzjis wineem to breesnigi atlihdfinās. Winsch taischu apsolijās farous nodolku malfatojus, semes ihpafschneelus, apfargat un Tiburzjis tura par sawu fwehtato peenahkumu solijumu ispidit: katris saudejums no swefcha laupitaja pufes top jo drihfi atreebis.

Senat Tiburzijam bija weiklis amata beedris, wahrdā Domeniks Biaginjis, kuresch 6. augustā 1889. gadā zihnā ar lahdu waldbibas jahneeku pulzinu tapa noschauts. Tiburzijam un lahdam otram wina beedrim, Ziorawantijam, gan laimejās zaur behgfhann glahbtees, bet wini noswehrejās uftizamā beedra Biaginjija nahwi atreebt. Wini iffinaja, ka lahds finams Mafaelis Gabrielijis, mārķija Guljernija nomneeks, jahmeekem laupitaju pehdas ufrahdjis. Neplnu gadu wehlat, 25. juniā 1890. g., mārķija muifchās laufds pee Porzatelas, trihs kilometru (apmehram 2³/₄ werfju) tahlumā no Wontalto-Driebellas, lahdi peejedemit strahdneeki nodarbojas ar ptaujas eewahfchannu; Gabrielijis darbus ufraudfija. Pulkstēns bija aštoni rihtā, strahdneeki pašchlaif meta pameeru un uskoda afaidā gabalu maifes. Tee peepeschi parahdijās diwi apbrunojufchees wihri; wini bija islihdufchi no kruhmeem, kas lauku weenā pufē eeflehbsa, negaidiit, tā no semes. Weens no teem tuwojās Gabrielijam un usfauja: „Zeless un jelo man!“ Gabrielijis wiljinajās. Tad peenahzejs jagrahba wina pee kruhtim un nowilka wina pee sawa otra beedra, kuresch ar pazektu bihē rolā to fagaidija. Peezdesmit strahdneeku agu preefchā, kwi aif pahrtiegunu un fchauptmam bija tihri waj fahstingufchi, notika Biaginjija nahwes atreebchana. „Atmini jefto augustu!“ pirmais laupitajs usflehda sawam trihpojcham upurim un abu wihru lodes fahkaldija wina galwas laufu. Tad wini meerigi peelahdeja sawus eerotfchus un beedinaja strahdneeku puhli: „Luhl, tahda nodeweja alga!“ Rahmeem foteem wini eegreesās kruhmōš un nosuda strahdneeku azim, no kureem neweens ne-eedroffchinajās wineem jefot.

Ari Sizilijā laupitaju rihjiba naw wehl beigufes, kaut ari ta widmas schobrihd fahchlufufi. Preetfch lahdeem apmehram diwidefmit gadeem pa falas widu rihtojās trihs laupitaju bandas, kuru lozetti wif bija apgabdujufchees firgeem. Pehdeja — San Mauro banda — fahfahweja tikai is 11 wihreem, no kureem aštoni pehdeja laika nonahweti waj ari faguhstii. Schis bandas wadonis Meikiors Randino, semneeks no San-Mauras aplaimes, 15. majā 1889. g. pehž isfchetrān nodaritām sleplawibam, no guhstitajeem trentats, eemula mefcha beeseenā un lahdu laiku litās subis. Bet winsch nestahweja dihlā: gada laika winsch ap fewi fapuljinaja beedrus: Rinaldiju, Ortolano, Karoliju, bi Paola, Botindari, Leonarda, Szialobo, Mafola, Dshakoniju un Pupilo, — wif is San-Marko aplahrtines. Banda aštri notahretojās

Rīgas pilsetas krāšņānās kafēi

tas gods iſfludināt, ka wīna no 1. jūlija ſch. g. ſabtot uſ jaunā ſtatuta pamata peenem noguldījums uſ angļu angļem:

I. pret krāšņānās grahmatinam

ſummas no 1 rubli lihdſ 50 rubleem, kamehr naw ſakrahjuſchees 1000 rubli; angļu mehrs 4% par gadu; walſts nodokli naw jamakſa;

II. pret angļu-angļu noguldījumu ſihmem

ſummas no 50 rubleem ſabtot lihdſ 2000 rubleem, angļu mehrs 4% par gadu, nowelſtot walſts nodokli par kapitāla augļem.

Augti teel aprehſinati tikai par pilneem notezejuſcheem kalendara me hneſcheem.

Rīgā, 25. auguſtā 1895. g.

Direkzija.

Sludinājums.

Deht dibināſchānās un uſtrefchānās lahdās eſtahdēs Rīgās pilsetas ſlunnizā, kurā mahja Widſemes Latwju behrnu ſanehmejas preeſch lauņenekeem, Emilija ſon Torklus kundſe dahwinajuſe 4000 rubli leelu kapitālu un uſtizejuſe ta pahrwaldſchānu ihpaſchāi kuratorijai, ſaſtahdwoſchāi iſ Rīgā dſihwodamā landrata, Widſemes medizinal-inkſpektora un Rīgās pilsetas ſlunnizas direktora.

Runā eſoſchā kapitāla gada intrefes, kaſ iſtaifa 200 rubl., Widſemes muiſchneeziba iſ ſawaſ kafes iſ gadu paleelinajuſi ar 600 rubl., tā ka kuratorijai latru gadu 800 rubl. pee rolaſ.

Mahjſchānai noteikts 6 mehneſchu laiks, kaſ eſaſhſees ar 15. oktobra m. deenu ſch. g.

Uņnemeſchānās noſajījumi ir ſchahdi:

1. Eſaſhdamā ſtolneezē nedrihtſt buht pahri par 40 gadeem weza, tai wajaga buht pee labas weſelības, ſpehzigai un ſapraſt ſchirigi laſu latwiſti.
2. Katrai ſtolneezei, kaſ uņneme eſtahdē, zaur rakſtu wajaga apſolitees, ka ſawu mahjības laiku beiguſi, 3 gadi no weetas uſ lauteem kaſpos par behrnu ſanehmeju, zītadi tai behrnu ſanehmeju eſtahdēi jaatlihdſina ta naudas ſumo, kaſ tehrta par winaſ iſmahjſchānu. Ari tad wimai to wajaga atlihdſinat, kad pati, beſ ka buhtu beiguſi noſajito mahjības laiku, patwātigi jeb beſ kuratorijas atļaujas aij-eet projam no eſtahdēs.
3. Stolneezei ſawā mahjības laikā, ka kuratorija to atron par wajadſigu, peenaktaſ iſpildit lahdā no weetigām ſlunnizām ſlunneeku aptopejas weetu.
4. Sawā ſchchu mehneſchu mahjības laikā ſtolneezē dabun brijnu pahritiku.
5. Pehz beigtā mahjības laika ſtolneezē top eſſamenereta

ſchita weſelības ſinā preeſch lauņenekeem tiſ loti derigā eſtahdē protams tiſ tad pareiſi war iſdotees un plaukti, kad pee kuratorijas preeiſees pateei kreetni ſeeweſchi, kaſ ar uſjithibu un iſpraſchānu grib padotees dſemdeſchānās palihdſibai.

Kuratorija tadeht greeſchās pee pagasta waldem, kurām lauņeneeku buhſchānās tal labi paſiſtamas, un uſajaina tās, ſaſinatees ar draudſch daktereem un mahjitateem, lai laimetos iſwehlet uſ to derigos ſeeweſchus, un wiſwehlaki lihdſ 20. ſeptembra m. deenai ſch. g. zaur rakſtu uſdot to ſeeweſchu wahrduſ, kaſ nodomajuſchās uſ lauteem lopti behrnu ſanehmejas amatu, un proti ſem ſchahdas adreſes:

von Torklus lauku behrnu ſanehmeju eſtahdēs kuratorijai, Rīgā, bruneneeku namā.

Rīgā muiſchneezības mahjā, tai 21. auguſtā 1895 g.

P. von Mantensfeld, muiſchneezības notara weetā.

Latweeſchu konverſazijas wahrduſniza.

Zaur ſcho zeenijamai publikai paſinoju, ka lihdſ ſchim iſnahtuſchā Latweeſchu konverſazijas wahrduſniza pahrgahjuſe manā ihpaſchumā un no manis tiſs turpinata. Lihdſ ſchim iſnahtuſchās 25 konverſazijas burtnizos pahredodu par trim rubleem eſſemplaru; burtnizām dehtot no 1. lihdſ 10. burtnizai maſjās iſtatra burtniza 15 kap. un no 11. lihdſ 25. iſtatra burtniza 10 kap. No 26.—36. burtnizai 275 kap., ar peeſubtiſchānu trihs rubluſ. Tā wiſa konverſazijas wahrduſniza no 1. lihdſ 36. burtnizai ar peeſubtiſchānu maſjās 6 rubluſ. Uſ Ameritu peeſubtot maſjās 1. lihdſ 25. burtnizai diwus dolaruſ un 1. lihdſ 36. burtnizai iſchetruſ dolaruſ. Dolaru jateel apdroſchinata wehſtule. Grahmatu tirgoneem ſinamais rabats.

S. Allunans. Jelgawā.

Wihna un brandwihna noliftawa, Rīgā, Terbatas eelā Nr. 18,

peedahwā zeen. publikai ſlaweni paſiſtamos eekſch un ahrſemu wihnuſ, Kaukaſijas konſaku u. d. z. no ſchejeenes firmas Jegers un beedr., dibinataſ 1816. gadā, ka ari daſchadus dſehreenuſ, ka: tihritu brandwihnu, ſpirtu, daſchadus likeeruſ, konſaku rumu, balſam un ſchejeenes deſtilaturuſ G. G. Bergbohms un Sw. Peterburgas deſtilaturuſ Kellers un beedr. Atkalpahrdewejeem ſinamais rabats. Tapat ari peedahwaju Waldſchlöſchena tumſcho un gaiſcho alu un Striſka gaiſcho „Wiener Boekbier“, raugu, etiſi, ſelteri, limonadi, angļu uhdēni un tabaku, ſigaruſ un papiroſuſ.

Ar augſteeniſchānu Sander Martinsohns.

Mündela un beedra tabakas un zigaru fabrika, Rīgā,

peedahwā leelumā un maſumā:

Zigarus leelā iſwehlē, labi noſtabwejuſchos ſlawenā labuma, un zigaretes.

Papiroſuſ no wiſteizamalās ſortēs, tā ari

Turku tabaku par daſchadām ſenam, teizama labuma un weenumehr ſwaigu.

Uſ pirzeju paſellejuſeem iſgatawo papiroſuſ, no 4 rbl. lihdſ 30 rbl. par 1000 gabaleem, ka ari tabaku daſchadā ſtiprumā un greeſumā.

Batuna tabaku lapās un greeſtu, garſchigu un eeſwe-rojami labu.

Noliftawa: Rungu un Petera baſnizās eelu ſubri, paſchu namā.

J. Jaſch un beedris, Rīgā, blaſku rahtuſim, dibinataſ 1841. g.

Nikela remontoar-pulſtenuſ, peedahwā wiſleelā iſwehlē tikai pateei labu un kreetnu preji un pehz eſpeſchchānās par ſo lehtām ſenam

Antera 9 rub.
Zilindera 6 r. 50 f.

leelumā un wairumā ſeenas-, galda- un keſchaspulſtenuſ, ka ari talui, ſudraba un ſelta pulſtenuſ lehdēs un atleghān.

baſnizās krona-lukturuſ, petroleju-, rokaſ, beekaramaſ-, galda- un ſeenas-lampas, ſtali- un wehtraſ-laternes, zilindernuſ un daſti, ahrſem. ſaſaſa, porzelana un aghſchu-prezes wiſjās ſortēs, laſe-retas tehbretas, galda-naſchuſ un daſchinas (Gabl.) aſſenida- un britannia-metalu-prezes.

Wiſadi pulſtēni teel lehti un kreetni ſataſiti uſ galwoſchānu.

Leelā iſwehlē

polifoni, ariſtoni, manopani un žiti muſikaſ riſhi un notes.

Kamehr manſ krahjuſmā ſuredeſas, pahredodu:

Sehta, daba, paſaule 8. burtniza	20 kap.
Y Sprantſchu laiſkeem	30 "
Hamletſ, Danu prinziſ	20 "
Salſchu lihgawa	20 "
Godigais Jehkabiſ, Jr. Hoffmana ſtahſiſ	20 "
Wezaiſ Deemſ wehl dſiwu, Franz Hoffmana ſtahſiſ	20 "
Mafaiſ Muſ	20 "
Dimanta ſemē, ſtahſiſ	20 "
Wilſchtaſ tehwi, joku luga 4 zehleenoſ	40 "
Wadonſ rakſteenoſ, J. Kalnina	10 "
Dee ſkala ugunuſ, Rudolfa Blaumana ſtahſiſ	20 "
Latweeſchu, kreetiwu un Wahju ſarunāſ	100 "
Mahjturiba, derigai padomi ſaimneezem.	80 "
Williſ, Jr. Hoffmana ſtahſiſ	20 "
ſſmu žilwekſ, romanuſ	40 "
Rīgāſ Latw. beedr. ſinibu kom. 4. rakſtu krahjuſm	60 "
" " " " " 5. " " "	30 "
" " " " " 6. " " "	30 "
" " " " " 7. " " "	30 "
Sudmalneeku ſibſina, romanuſ ar 28 bildem.	30 "
Wejā pilſkungā kalpone, romanuſ ar daudſ bildem.	30 "
K. Kaſaka, ihſiſ pahrklatſ par lauſſaimneezības pamata liſumeem.	
1. burtniza Semtopiba, ar daudſ ſihmejuſeem.	10 "
2. " " " " " " " "	10 "
3. " " " " " " " "	10 "
Otra data. Lopopiba, ar 109 ſihmejuſeem.	40 "

Grahmatu tirgoneem ſinamais rabats.

S. Allunans, Jelgawā.

Manā grahmatu un biſchu deulatawā un Latweeſchu grahmatu pahredotawā Rīgā, pee Petera baſnizās, dabujamaſ

Jaunās Widſemes Dſeeſmu grahmatas wiſaddeſ eſeſhjuſm.

Ernuſtſ Plates.

Jaunawu beedribas meitu amatneezības ſkolā behrnu dahrſā

war peeteiſt behrnuſ no 25. auguſta ſabtot latru deenu.

ſkolā preeſchneeziba.

Jaunawu beedribas meitu amatneezības ſkola.

Peeteiſchānās buhs no 25. auguſta ſabtot latru deenu no pulſti 10—1 ſkolā telpās Antonijas eelā Nr. 3a, 3 trepes augſchā.

Peeteiſchānās uſ ſagatawoſchānās ſlaſem no 14. auguſta ſabtot latru deenu ſarp pulſti 10 un 2 ſkolā telpās Antonijas eelā Nr. 3a, 2 tr. augſchā.

ſkolā preeſchneeziba.

Mahja

no brijmas rokaſ pahrdodama par 2800 rubleem pret wiſu, jeb puſ eemakſu. 31 deſetinas labas ſemes un ehtas, 47 weſleſ aij Wilchſas, 7 weſleſ no ſanjiſas ſchideliſino. Luwalaſ ſinaſ pee D. Bredit, Artiſerijaſ eelā Nr. 23, ſortella 3, jeb zaur wehſtulem. Adreſe: Moſkwa ſanjiſā pee Jamberg.

Pieſtawāſ gubernā, Holm pilsetas ſumumā, par 4500 rubl., ar nolaiſchānu, aijzeleſchānās deht pahrdodamaſ

uhdens dſirawāſ Gorodezkoja,

ar 3 ganĕem, ehtas ſpeſelawu un andella wehſtulem. Wiſjās 3 ganĕeſ ehtaiſta ar turbinam weeta preeſch winaſ laſeſtuweſ un ſchideliſu ſaſgetawāſ. Dambis iſturigā, no lauka akmeneem, ar zementu ſaleeti, atronāſ pee leelās Luder upeſ. Uhdens un darba peeteleſchāi. Dſihwoſoma ehtā jaunā diwſlabuſu, ar ſlaſuſ ehtam. Adreſe: Хомя, Кожи Моальчовой.

Uhdens dehtſiſchānai top

12—16-gadigas ahbeles

pahredotaſ par 40 rbl. ſimts, jeb 45 kap. gabala ſchlihta dahriſneeziba, Rīgā, uſ I. Gonibu dambja Nr. 19.

E. Larsen'a

ſelta u. ſudraba leetu weikalaſ tagad atrodaſ:

leelajā ſaun-eelā Nr. 13.

Pakruſchchu truhkuma

un bruku ſoſtaſ, dubuſtaſ un ween-laſchāſ, taſpaſ, tā, lai gan 15—20 gabuſ wahrſiſ, pakruſchchu truhkuma ihſā laikā atſahj. Moſa Rehnina eelā Nr. 9, 1 trepi augſchā. J. Melleek.

Rīgā, Rīgā, Rungu, Haſſer-eelā, berga namā. No 22.

ſaltijas andekli un dſiju manuſakturuſ ſabredribas, Keuĕgeragā, par ſabrikas ſenam dabujami

andekli, linn un pakulu dſijas

Rīgāſ manuſakturuſ noliftawā pee

K. Lorch & beedr., Rīgā, Rungu eelā Nr. 22.

